

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
YAŞAYAN DİLLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ
Yıl/Year:5 Cilt/Volume:5 Sayı/Issue:10

2019/2
ISSN: 2147-5679

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ YAŞAYAN DİLLER ENSTİTÜSÜ
BİNGÖL 2019

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ YAŞAYAN DİLLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

Yıl/Year:5 Cilt/Volume:5 Sayı/Issue:10

ISSN: 2147-5679

Sahibi / Owner

Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Adına
Doç. Dr. Abdulnasır SÜT

Editörler / Editors

Öğr. Gör. Murat VAROL
Öğr. Gör. Şerif GÜZEL

Dergi Sekreteryası ve İletişim /

Secretary of Journal and Communication:

Enstitü Sekreteri Sadrettin BEKİ

Dergi Tasarım ve Uygulama / Magazine Design

Şemal Medya Tasarım Ofisi

Dergi Yazışma Adresi / Correspondence Address

Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Müdürlüğü, 12100-Bingöl

Telefon: 0426 216 00 42

Faks: 0426 216 00 42

Enstitü e-posta: yasayandillerenst@bingol.edu.tr

Dergi e-posta: bingolyasayandiller@gmail.com

Basım Yeri / Place of Publication

Enes Basın Yayın Matbaacılık Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu Sok.

Fatih Sanayi Sitesi, No: 12/210,

Zeytinburnu/İstanbul

Tel: 0 212 501 47 63

Yayın Kurulu ve Danışma Kurulu Editorial Board and Advisory Board

Prof. Dr. Abdulaziz BEKİ
Prof. Dr. Abdulaziz HATİP
Prof. Dr. Abdullah KIRAN
Prof. Dr. Abdullah ÖNALAN
Prof. Dr. Edip ÇAĞMAR
Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK
Prof. Dr. Hasan ÇİFTÇİ
Prof. Dr. Hasan TANRIVERDİ
Prof. Dr. Mehmet BARCA
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ
Prof. Dr. Nesim DORU
Prof. Dr. Nusrettin BOLELLİ
Prof. Dr. Orhan BAŞARAN
Doç. Dr. Abdulcebbar KAVAK
Doç. Dr. Abdurrahim ALKIŞ
Doç. Dr. Abdülhadi TİMURTAŞ
Doç. Dr. Ercan ÇAĞLAYAN
Doç. Dr. Hayrettin KIZIL
Doç. Dr. İbrahim USTA
Doç. Dr. Mehmet BİLEN
Doç. Dr. Metin YİĞİT
Doç. Dr. Mustafa AGÂH
Doç. Dr. Mustafa ÖZTÜRK
Doç. Dr. M. Zahir ERTEKİN
Doç. Dr. Vecihi SÖNMEZ
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KAYINTU
Dr. Öğr. Üyesi Ayhan TEK
Dr. Öğr. Üyesi Bedrettin BASUĞUY
Dr. Öğr. Üyesi Canser KARDAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Hemin OMAR AHMAD
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YAZICI
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ASLAN
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GÜNERİGÖK
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf AYDOĞDU
Assist. Prof. Dr. Yadgar Rasool

- Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi yılda 2 kez yayımlanan, ulusal hakemli bilimsel bir dergidir.
- Yayımlanan yazıların her türlü hukukî ve bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir.
- Derginin her hakkı saklıdır. Dergide yayımlanan yazılar kaynak gösterilmeksizin kullanılamaz.

Bu Sayının Hakemleri

Doç. Dr. M. Zahir ERTEKİN-Bingöl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hayreddin KIZIL-Dicle Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hemin Omar AHMAD-Bingöl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi M. Emin BARS-Bingöl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fevzi RENÇBER-Şırnak Üniversitesi
Dr. Öğretim Üyesi Yusuf AYDOĞDU-Bingöl Üniversitesi
Assist Prof. Sherwan Hussen Hamed-Raperin Üniversitesi
Öğr. Gör. Ayhan YILDIZ-Mardin Artuklu Üniversitesi
Dr. Zafer AÇAR

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN.....7-8

**“DİL KAFANIN BELASIDIR”
(ORTAK ATASÖZLERİNİN HİKÂYELERİ 8:
FARSÎ-KURMANCÎ-ZAZAKÎ-TÜRKÇE)**

Hasan ÇİFTÇİ.....9-30

**GUHERÎNA ZIMAN Û TESÎRA WÊ LI SER AXAFTINA ROJANE
DI PÊBENDA KONTAKTA ZIMANAN DE - HERÊMA WANÊ**

M. Zahir ERTEKÎN, Zafer AÇAR 31-46

“DI”YA KIRPANDINÊ/TEKÎDÊ DI KURMANCÎ DE

Hayreddin KIZIL.....47-74

**KÛRT HALK HEKİMLİĞİ, TEDAVİ YÖNTEMLERİ
VE OCAKLIK KÜLTÜRÜ: ADIYAMAN ÖRNEĞİ**

Tekin ÇİFÇİ 75-100

ŞÊWAZA BERHEMÊN FEQÎYÊ TEYRAN

Perwiz Cîhanî.....101-122

پێوانه‌ی واتای کار به پێی تیوری ئۆزگۆد

د.خه‌سرو ئه‌حمه‌د ره‌سول.....123-135

EDİTÖRDEN...

Değerli Okurlar!

2019 yılının ikinci sayısı olan 10. sayıyla sizlerin karşısında olmanın gururunu yaşıyoruz. Kıymetli okuyucular bu sayıyla beraber 5. yılımızı da tamamlamış olacağız. Derginin bu sayısına kadar her konuda emeği geçen arkadaşları yâd edip teşekkürlerimizi bildirmek isteriz. 10. sayıda ikisi Türkçe üçü Kürtçe ve bir de Soranca olmak üzere toplam altı makale yer almaktadır.

Bu sayının ilk makalesi, Hasan ÇİFTÇİ'nin "*Dil Kafanın Belasıdır*" (*Ortak Atasözlerinin Hikâyeleri 8: Farsî-Kurmancî-Zazakî-Türkçe*) adlı seri şeklinde yazdığı makalelerin sekizincisi oluşturmaktadır. İçerisinde farklı dillerden (Farsça, Kürtçe, Zazaca ve Türkçe) ama aynı veya benzer temalı hikâye ve atasözleri yer almaktadır. Bu makalede sivri dilin veya acı sözün, yeri ve zamanı olmadığı halde dilden veya ağızdan çıkan lüzumsuz söylemin, sahibine verdiği zarar veya sahibinin başına açtığı sıkıntılar üzerinde durulmuştur.

İkinci makale, *Guherîna Ziman û Tesîra Wê li ser Axaftina Rojane di Pêbenda Kontakta Zimanan de - Herêma Wanê* başlıklı olup Zafer AÇAR ve doktora tez danışmanı M. Zahir ERTEKİN tarafından kaleme alınmıştır. Bu makale aynı zamanda AÇAR'ın kendi tezinden yararlanılarak hazırlanmış olduğu bir çalışma olup sosyo-linguistik anlamda Van ili örneğinde önemli veriler ortaya koymaktadır. Günlük konuşma dilinde Türkçe ve Kürtçe'nin etkileşiminin günlük konuşmaya olan yansımalarını ve yol açtığı sorunları konu edinmiştir.

Üçüncü makale Hayreddin KIZIL'ın hazırladığı "*Di*" ya *Kirpandinê di Kurmancî de* başlıklı çalışmadır. Bu çalışma, dilbilim alanında hazırlanmış olup morfolojik açıdan "di" morfemini konu edinmiştir. Yazarımız bunun için klasik eserlerden yararlanmış ve klasik eserlerin daha iyi anlaşılmasında önemli bir rol oynayacağı kanaatini taşımaktadır.

Dördüncü makale Tekin ÇİFÇİ'nin doktora tezinden yararlanarak hazırladığı, *Kürt Halk Hekimliği, Tedavi Yöntemleri ve Ocaklık Kültürü: Adıyaman Örneği* başlıklı makaledir. Makalenin birinci bölümünde, Adıyaman bölgesindeki halk hekimliği, bu bölgedeki bazı hastalıklar ve bunların tedavi yöntemleri üzerinde durulmaktadır. Makalenin ikinci bölümünde ise Adıyaman'daki ocaklık kültürü incelenmektedir.

Perwiz Cihani'nin hazırladığı beşinci makale, *Şêwaza Berhemên Feqîyê Teyran* isimli olup Feqî'nin şiir tarzını konu edinmektedir. Bildiğimiz gibi Feqîyê Teyran klasik dönem Kürt şairlerinden olup sade ve halk edebiyatı temalı şiirleriyle bilinir.

Yazar, bu şairimizin kendine has bir stile sahip olduğunu ve tarzının ondan sonraki şairleri de etkilediğini ve bu şairlerin şiir yazma yöntemlerinde ondan ilham aldığı sonucuna vardığını dile getirmektedir.

Son olarak Xesro Ehmed RESUL'ün, *Osgord Teorisine Göre Fiil Anlamını Ölçme / پيوانه‌ی واتای کار به پيی تیوری ئوزگورد* adlı altıncı makalesi yer almaktadır. Bu çalışmada yazar, dilbilimci Osgord'un fiil ölçümü üzerine görüşlerinden yararlanarak anlamı ölçmenin amaçları, fiil anlamı ve anlam bilimsel ilişkileri ölçme, etkisine göre fiil ölçümü, cümle analizi ve öğelerinin tanımlanması gibi konulara değinmiştir.

Busayıda emeği ve katkısı geçen herkese teşekkürlerimizi bildirir ve okuyucularımıza iyi okumalar dileriz.